

comp. f. घा MBh. 1, 2868. 13, 3826. R. 2, 95, 3. Spr. 2087. PrAB. 73, 1. — 2) m. N. pr. eines mythischen Wesens, welches Garuda bekämpft, MBh. 1, 1489. — Vgl. पौलिन्य.

पुलिनवती (von पुलिन) f. wohl N. pr. eines Flusses gaṇa अत्रिरादि zu P. 6, 3, 119.

पुलिन्द Uṅādis. 4, 85. 1) m. pl. N. pr. eines barbarischen Volksstammes AK. 2, 10, 21. H. 934. HALĀJ. 2, 444. LIĀ. I, 183, N. 1. AIT. BR. 7, 18. MBh. 1, 6685. 2, 1068 (°नगर). 1120. 6, 369 (VP. 193). 7, 4847. 8, 779. 12, 5620. 7559. 13, 2104. HARIV. 3274. R. 4, 40, 21. 41, 17. 44, 12. RAGH. 16, 19. 32. VARĀH. BRH. S. 4, 22. 5, 39. 9, 17. 16, 2. KATHĀS. 10, 157. 32, 69 (°ण). BHĀG. P. 2, 4, 18. MĀRK. P. 57, 47. 50. sg. ein Individuum dieses Volkes PAÑĀT. 120, 8. KATHĀS. 7, 26. ein Fürst der P. MBh. 2, 119. पुलिन्द mit कुलिन्द verwechselt MBh. 3, 10864; vgl. LASSEN in Z. f. d. K. d. M. 2, 24. — 2) = मङ्ग HALĀJ. 3, 50; vgl. पौलिन्द.

पुलिन्दक (von पुलिन्द) m. सिन्धुपुलिन्दका: N. eines oder zweier Völker MBh. 6, 348 (VP. 186, wo °पुलिन्द gedruckt ist). N. pr. eines Fürsten der Pulinda, Çavara, Bhilla: पुलिन्दकाख्यस्य पुलिन्दाधिपते: KATHĀS. 12, 45. 19, 59. 22, 64. N. pr. eines Sohnes des Andraka VP. 471.

पुलिमत् m. N. pr. eines Mannes VP. 473. पुलोमत् MATSJA-P.

पुलिरिक m. Schlange Çabdārthak. bei WILS.

पुलिश m. Paulus (Alexandrinus), Verfasser eines Siddhānta, BHĀṬṬOPALA zu VARĀH. BRH. S. 2. Verz. d. B. H. No. 939. WEBER, Ind Lit. 226. 228. fg. — Vgl. पौलिश.

पुलु Nebenform von पुरु.

पुलुकाम (पुलु + काम) adj. begehrtlich Nir. 6, 4. RV. 1, 179, 5.

पुलुष m. N. pr. eines Mannes; s. पौलुषि.

पुलोम 1) m. Nebenform von पुलोमन् R. 4, 39, 7. — 2) f. घा a) N. pr. einer Tochter des Unholden Vaiçvānara, die der Unhold Puloman liebte, die aber die Gemahlin Bhṛgu's (Kaçjapa's) wurde, MBh. 1, 875. fg. 5, 3971. HARIV. 208. VP. 148. BHĀG. P. 6, 6, 32. fg. — b) = वचा Acorns calamus Lin. NIGH. Pr.

पुलोमन् m. N. pr. eines Unholden, des Schwiegervaters von Indra, von dem er erschlagen wurde, H. 174. MBh. 1, 881. 2530. ARĀ. 10, 7. HARIV. 200. 207. 1174. 2288. 12982. 13176. 13222. 14290. KĀM. NITIS. 8, 21. VP. 147. BHĀG. P. 6, 6, 30. पुलोमजा f. Tochter des P., Bein. der Gemahlin Indra's (vgl. पौलोमी) AK. 1, 1, 4, 40. Verz. d. Oxf. H. 191, a, 33. Indra führt die Beinamen: पुलोमजित् ebend. 184, a, 24. पुलोमद्विष् H. 174. Sch. पुलोमभिद् BHŪRIPI. im ÇKDn. पुलोमारि TRIK. 1, 1, 58. — Vgl. पौलोम.

पुलोमत् m. N. pr. eines Fürsten VP. 473, N. 63. — Vgl. पुलिमत्.

पुलोमकी f. Opium NIGH. Pr.

पुलोमार्चिम् (पुलोमन् + अर्चिस्) m. N. pr. eines Fürsten VP. 473.

पुल्कस m. nach den Erklärern zu ÇAT. Br. 14, 7, 1, 22 (BRH. ĀR. UP. 4.3.22) = पौल्कस.

पुल्यै adj. von पुल gaṇa बलादि zu P. 4, 2, 80.

पुल्य adj. blühend; n. Blume Çabdārthak. bei WILSON. Fehlerhaft für फुल्य.

पुल्यक (?) n. = आश्चर्य Wunder H. ç. 88.

पुल्यवर्ष (पुलु + वर्ष) adj. viel Uebel tuend: वार्षस्य पुल्यवर्षो मृगः RV.

10, 86. 21. Nir. 13, 3, wo das Wort fälschlich durch बह्वादिन् (als wenn धम् darin enthalten wäre) erklärt wird.

1. पुष्, पौषामि (nur Nir. 10, 34) DHĀTUR. 17, 50; पुष्यति DHĀTUR. 26, 73; पुल्लति (nicht in der älteren Sprache) 31, 57; aor. अषुषत् P. 3, 1, 55. VOP. 8, 38. 11, 3. पुषेयम्. पुषेम (KĀTJ. ÇR. 2, 1, 3); पुषोष; पुष्यात्, पुष्यासम्; mit und ohne Bindevocal KĀR. 6. 8 aus Siddh. K. zu P. 7, 2, 10. dat. inf. पुष्यसे; partic. praet. pass. पुष्ट (nur dieses zu belegen) und पुषित AK. 3, 2, 46. 1) intrans. (nur पुष्यति) gedeihen, in Zunahme — Wohlbefinden —, Wohlstand sein: व्रते तेनेति पुष्यति RV. 1, 83, 3. सो अग्ने घन्ते सूवीर्यं स पुष्यति 3, 10, 3. नार्मुन्वता सचते पुष्यता चन 5, 34, 5. 4. 8, 5. 7, 32, 9. प्र वजिभिस्तिरत पुष्यसे नः 57, 5. 5, 50, 1. 6, 13, 5. अस्मिन्पुष्यतु गोपती 10, 19, 3. VS. 23, 30. AV. 13, 4, 4. 5. ÇAT. Br. 2, 2, 5. पुष्यतु भूया ऽस्त्विति 6, 1, 2, 1. देहमिहापुष्यत्सुरामिषे: BHĀṬṬ. 17, 32, v. l. स पुष्यतितराम् 4, 29. भार्यया चैव पुष्यतु so v. a. werde ernährt MBh. 13, 4569. — 2) trans. gedeihen machen, — lassen (vgl. den Gebrauch von τρέφω).

a) aufziehen, erziehen, ernähren, unterhalten, zur Entwicklung kommen lassen. wachsen lassen: पशून् ÇAT. Br. 13, 2, 9, 8. गाः RV. 3, 45, 3. AIT. Br. 2, 1. पूषेयं ह्रीदे सर्वं पुष्यति यदिदे किं च ÇAT. Br. 14, 4, 2, 25. प्रजाः RV. 3, 55, 19. 10, 170, 1. पाषति प्रजा रसानुप्रदानेन Nir. 10, 34. तोक्तं पुष्येयं शतं हिमाः heranwachsen sehen RV. 1, 64, 14. पुत्रान् PAÑĀV. Br. 25, 16, 3. नार्यमाणं पुष्यति नो सखीयम् für sich heranziehen RV. 10, 117, 6. — मत्स्यस्तु विविधैस्तेस्ति: पुत्रो मामिह पुष्यति R. 4, 61, 24. देहमिहापुष्य: सुरामिषे: BHĀṬṬ. 17, 32. पुष्यात्स माम् HARIV. 7421. पुत्रानिव प्रियान्वातन् — पुषोष MBh. 3, 1963. PAÑĀT. 238, 7. यः सर्वदास्मानपुषतस्वपोषम् BHĀṬṬ. 3, 13. 6, 26; vgl. P. 3, 4, 40. अग्नीषोमौ हि तच्छुक्रं सृजतः पुष्यतश्च ह् MBh. 13, 3239. प्रजापते सुतान्वायो दुःखेन मृता विभो । पुल्लति चापि मृता स्त्रेकेन MBh. 3, 13639. अस्मैर्मेषं पुल्लति पशले: Spr. 630. पुल्लति देहे तृषी: 2506. 2602. BHĀG. P. 2, 10, 42. 3, 1, 6. 13. 30, 11. MĀRK. P. 29, 3. 32, 3. VOP. 3, 143. पुल्लामि चौषधी: BHAG. 13, 13. MBh. 1, 3317. pass.: सुरभीमासेन दुर्मधसा पुष्यते श्वानः Spr. 1772. BHĀG. P. 3, 31, 25. — b) gedeihen machen, — lassen, mehren; fördern, erhöhen; herrlicher machen, au-gere: वसूनि पुष्यति दाशुषो मृहे RV. 9, 100, 2. वार्याणि 1, 164, 49. उभौ वर्यावर्षित्यः पुषोष 179, 6. वसु 7, 32, 16. रयिम् 4, 12, 2. धर्माणि 5, 26, 6. आर्त्विष्या 1, 94, 6. वचः 8. द्यामभवः पथिवीं च पुष्यथ 4, 36, 1. परकाव्येन कवयः परद्रव्येषा चेश्वराः । निर्लाहितेन स्वकृतिं पुल्लत्यद्यतेन तपो ॥ RĀGA-TAR. 5, 159. VARĀH. BRH. S. 9, 43. देशान्पुल्लति (चन्द्रः) 18, 7. कार्यं पुल्लतिति पुष्यः VOP. 26, 20. pass.: न तिरोधीयते स्थायी तैरसौ पुष्यते परम् SĀH. D. 73, 44. — c) Zunahme einer Sache (acc.) an sich erfahren, — empfinden, zulegen an, Etwas sich mehren sehen; in reichlichen Besitz einer Sache kommen; überh. erhalten, bekommen, besitzen, haben, an den Tag legen, enthalten, zeigen: सह् अज्ञः पुष्यति विश्वमानुषक् RV. 10, 83, 1. वार्यम् 1, 81, 9. 10, 133, 2. (विष्ट) पुष्यन्ती नृणाम् 7, 56, 5. वयावत्तं स पुष्यति तयम् 6, 2, 5. रयिम् AV. 14, 2, 37. द्यौर्न तत्रमभिभूति पुष्यात् RV. 4, 21, 1. उद्यवृष्णीना तनुषे विश्वा इषाणि पुष्यासि so v. a. du glänzest in allen Farben AV. 13, 2, 10. 7, 60, 7. RV. 8, 39, 7. 41, 5. भद्रं वर्षां पुष्यन् VS. 4, 2. ÇAT. Br. 3, 1, 2, 20. सहस्रम् 14, 9, 2, 23. न च योनिगुणान्काश्चिद्भिजं पुष्यति पुष्टिषु M. 9, 37. उन्मादमेके पुष्यन्ति MBh. 5, 2606. 2613. घोरणि इषाणि तथैव चाग्निर्वर्षान्बहून्पुष्यति घोरइषान् 2713. यो च यस्तनुमा-